

PATIENTTRYGGHET I CANCERVÅRDEN

Bli sedd och lyssnad på, ärlighet från vårdpersonal, information, lätthet att få kontakt med läkare eller sjuksköterska, tillräckligt med tid på vårdbesöken. Detta är några exempel på vad som sammantaget skapar trygghet hos patienter och anhöriga inom cancervården.

Eva-Maria Strömsholm, utvecklingspsykolog, lärare, föreläsare och cancerpatient utvecklar sin syn på vikten av att patienter känner sig trygga och väl bemötta i vården.

Att vara cancerpatient är inte lätt. Man går till labb, läkare, kanske på operation, får behandling, går på kontroller och på undersökningar.

Tryggheten för patienten bör därför uppkomma direkt i första mötet med en vårdare, eftersom en vårdsituation innebär ett givande både från vårdarens och patientens sida.

Jag, som patient, anser att en god vård bör ta hela människan i beaktande, inte enbart det fysiska, utan även det

psykiska och själsliga. Alla patienter är olika och som cancerpatient har man ofta en bred erfarenhet av en långvarig sjukdom. Att cancerpatienten kan mycket och efter ett tag är "proffs på sin egen sjukdom" och på sin egen kropp, är någonting som vården kunde bli bättre på att komma ihåg i mötet med patienten.

För att man som patient ska uppleva trygghet i vården behöver man känna sig sedd och lyssnad på. Att lyssna betyder

att man som vårdare ser den enskilda patienten; dennes önskemål och behov, kunskap och erfarenheter. Det hjälper patienten att bli delaktig i sin sjukdom och vård. Viktigt för cancerpatienten är också att de frågor patienten har besvaras så ärligt som möjligt av vårdpersonal.

”FLYTANDE VÅRD”

Cancerpatienter är ofta trötta, kanske till och med vårdtrötta. För att underlätta för patienterna, som också ofta är gamla, skulle det ur trygghetssynvinkel och patientsäkerhet vara bra om undersökningar, labb- och övriga besök kunde infalla under samma dag. Detta kunde kallas för ”en flytande vård”, för att vården skulle flyta på snabbare och inte stanna upp mellan besöken.

En flytande vård skulle underlätta för patienten, med följd att osäkerhet och vårdtrötthet skulle minska.

Det är av stor vikt i cancervården att fundera över hur man kan undvika vårdlidande hos patienten. Med en flytande cancervård torde patienten känna sig både sedd och trygg samt ha mer tid för att vila och tänka framåt.

En cancerpatient behöver mycket stöd i den situationen hen befinner sig i. Vårdtryggheten genom en flytande vård kunde vara ett sätt för patienten att verkligen orka tänka positivt och möjligen hantera sin sjukdom på ett sätt som känns tryggt. Om alla besök lades på samma dag skulle det underlätta patientens vardag.

Det är viktigt att tänka på patienternas mentala och psykiska hälsa under hela vårdprocessens gång; från undersökningar till diagnos och behandling.

En så kallad ”flytande vård” är någonting man kunde tänka på som ett mål i framtiden. Är en ”flytande vård” någonting man kan satsa mer på?

TRYGG VÅRD

Ur patientsynvinkel är även mindre saker viktiga för tryggheten, som att ha ett telefonnummer man kan ringa om man har frågor kring sin sjukdom.

En trygg vård kan även betyda att patienten har tillgång till psykiskt stöd, så som kurator, psykolog eller terapeut. Det psykiska stödet för cancerpatienter och dess anhöriga uppmärksammas i dagens läge för lite. Psykosocialt stöd finns att få, men är svår att hitta. Vårdpersonal bör ge tydlig information om det psykosociala stödet och var man som cancerpatient kan finna detta.

Otrygghet för cancerpatienter handlar mycket om att inte veta, att inte ha information och att inte känna till vad som kommer att hända. Därför är informationsgivning en viktig del för att skapa trygghet hos patienten.

För att känna sig trygg som patient behöver man också ha möjlighet att snabbt komma till vård. Inte behöva vänta flera veckor på svar från läkare, på operation eller behandling. De långa väntetiderna gör att cancerpatienterna ofta upplever otrygghet och att man försvinner i mängden. Hur kan detta ändras?

LÄKEMEDEL OCH SÄKERHETEN

För patienter och anhöriga är läkemedel ofta någonting som de måste lära sig leva med. Om cancerpatienten får en god förhandsinformation om vad läkemedlet innebär just för hen, är också patientsäkerheten till långt tryggad. Ju mer cancerpatienten vet om läkemedlen, dess verkan och biverkningar, desto tryggare känns behandlingarna.

Tar inte patienten rätt läkemedel, på rätt tid och rätt dos kan det vara farligt. Det är vårdpersonalens uppgift att informera alla patienter om vad läkemedlen är till för, hur de verkar i kroppen och eventuella biverkningar. Genom information kan man förebygga fel i läkemedelsbehandlingen och på det viset få en tryggare läkemedelsvård och även patientsäkerhet.

“Att lyssna betyder att man som vårdare ser den enskilda patienten; dennes önskemål och behov, kunskap och erfarenheter.”

ATT GE INFORMATION

Ibland brister det i informationsgivningen och då är patienttryggheten och även säkerheten rubbad. Brist på information kan uppstå genom att en diagnos ges per telefon eller brev istället för vid ett läkarbesök. I mötet mellan patient och läkare skapas ett samarbete och en trygghet, en förståelse, där patienten kan ställa följdfrågor och läkaren kan avläsa patientens ansiktsuttryck och se om patienten förstått det som just sagts.

För cancerpatienten är det bra att ha med sig en anhörig vid läkarbesök. Genom att två personer hör vad som sägs uppstår en trygghet hos dem båda. Ofta kommer man som cancerpatient inte ihåg allt som sagts under ett läkarbesök. Frågor uppkommer ofta när man kommit hem från sjukhuset eller läkarbesöket. Tryggheten finns då kvar även när patienten kommer hem och kan diskutera besöket med den som varit med.

Att ge information både muntligt och skriftligt är också något som ökar cancerpatienternas trygghet. Alla patienter är olika och en del kommer ihåg information muntligt, medan en del behöver få den skriftligt och så långt som möjligt på eget modersmål.

Det är viktigt för patienten att förstå vården, terminologin och det som berör hen. För cancerpatienten är det också bra att skriva upp de frågor man har innan sjukhusbesöket och ta med sig lappen.

Att få den tid man behöver för att ställa sina frågor och reda ut funderingar gör att informationen också kommer fram på ett bra sätt. Då uppkommer en vårdtrygghet och ett gott samarbete mellan cancerpatient och sjukvårdspersonal.

EVA-MARIA STRÖMSHOLM, UTVECKLINGSPSYKOLOG, LÄRARE, FÖRELÄSARE, CANCERPATIENT
EVAMARIA.STROMSHOLM@GMAIL.COM

